

Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Zaštita i zdravlje na radu u Crnoj Gori

*Danijela Šuković, načelnica Direkcije za poslove zaštite i zdravlja na radu u
Ministarstvu rada i socijalnog staranja*

Podgorica, 26. april 2018. godine

DIREKTORAT ZA RAD

DIREKCIJA ZA POSLOVE ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 05/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13, 17/14, 06/15, 80/15, 35/16, 41/16, 61/16, 73/16, 03/17, 19/17), pored ostalih poslova uprave vrši i poslove uprave koji se odnose na zaštitu na radu.
- U okviru Ministarstva rada i socijalnog staranja, u Direktoratu za rad u 2013. godini, uspostavljena je Direkcija za poslove zaštite na radu.
- Uprava za inspekcijske poslove - Nadzor nad sprovođenjem Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu vrši Inspekcija rada, preko inspektora rada za oblast zaštite i zdravlja na radu, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše i drugi organi.

GRAFIČKI PRIKAZ KLASIFIKACIJE PRAVNIH IZVORA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

NORMATIVNA UREĐENOST ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U CRNOJ GORI

USTAV CRNE GORE

Pravo na rad

Član 62

Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.

Prava zaposlenih

Član 64

Zaposleni imaju pravo na odgovarajuću zaradu.

Zaposleni imaju pravo na ograničeno radno vrijeme i plaćeni odmor.

Zaposleni imaju pravo na zaštitu na radu.

Omladina, žene i invalidi uživaju posebnu zaštitu na radu.

- Oblast zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori uređena je **Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu**, koji je Skupština Crne Gore na sjednici od 25. jula 2014. godine donijela, a koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore, br. 034/14 od 08.08.2014. Ovim zakonom je stavljen van snage Zakon o zaštiti na radu ("Službeni list RCG", broj 79/04 i "Službeni list Crne Gore", br. 26/10 i 40/11).
- Zakon potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o promotivnom okviru bezbjednosti i zdravlja na radu broj 187 ("Službeni list Crne Gore – Međunarodni ugovori", br. 008/15 od 30.07.2015) i
- Zakon o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu broj 167 ("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 008/15 od 30.07.2015).
- Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2016-2020. sa Akcionim planom implementacije. Strategija je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore u julu mjesecu 2016. godine.

Zakon o zaštiti i zdravlju na radu

50 podzakonskih akata

*Pravilnik o mjerama zaštite na radu od rizika izloženosti biološkim materijama**

*Pravilnik o mjerama zaštite od rizika izloženosti eksplozivnoj atmosferi **

*Pravilnik o mjerama zaštite od rizika izloženosti azbestu **

*Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti hemijskim materijama**

Pravilnik o poslovima sa posebnim uslovima rada i uslovima koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima

Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava pravno lice za obavljanje zdravstvene zaštite zaposlenih

*Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti kancerogenim ili mutagenim materijama **

*Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti buci **

*Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti vibracijama**

*Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu pri korišćenju opreme sa ekranima **

*Pravilnik o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu**

*Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radnom mjestu**

*Pravilnik o mjerama zaštite prilikom ručnog prenošenja tereta**

*Pravilnik o mjerama zaštite prilikom upotrebe sredstava za rad **

*Pravilnik o znakovima za zaštitu i zdravlje na radu **

➤ **PROGRAM PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2014 – 2018.**

➤ **AKCIONI PLAN ZA POSTEPENO USKLAĐIVANJE PRAVNE TEKOVINE EU I IZGRADNJU NEOPHODNIH KAPACITETA ZA IMPLEMETACIJU I SPROVOĐENJE PRAVNE TEKOVINE EU POGLAVLJE 19 - SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOŠLJAVANJE, USVOJILA JE VLADA CRNE GORE U FEBRUARU 2015. GODINE.**

➤ **PROGRAM RADA VLADE CRNE GORE ZA 2018. GODINU**

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, planirano je za II kvartal 2018. godine. Razlozi za donošenje izmjena i dopuna su prije svega zahtjevi i potrebe za usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, konvencijama i preporukama Međunarodne organizacije rada i ostalim izvorima međunarodnog prava, kao jedan od uslova za pridruživanje, odnosno pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. U tom smislu u navedeni zakon implementirana je okvirna Direktiva Savjeta 89/391/EEZ o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu.

Imajući u vidu da Crna Gora pored usklađivanja sa navedenom, okvirnom direktivom ima obavezu usklađivanja sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

Nova koncepcija koja se uvodi Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* odnosi se prije svega na definisanje novih značenja i izraza koji su upotrijebljeni u tekstu zakona:

- **Zaposleni;**
- **Prevenција;**
- **Stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu;**
- **Privremena ili pokretna gradilišta;**
- **Investitor za realizaciju projekta;**
- **Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta;**
- **Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova;**
- **Izvođač radova i**
- **Akt o procjeni rizika.**

Proširivanje obaveza i odgovornosti relevantnih subjekata u radnoj sredini odnosno radnoj okolini u cilju podizanja nivoa zaštite i zdravlja na radu kao što su:

- određivanje koordinatora u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova;
- polaganje stručnog ispita za koordinate;
- izrada Plana mjera zaštite i zdravlja na radu;
- odgovornost investitora;
- položaj zaposlenih odnosno predstavnika zaposlenih;
- obaveze stručnog lica odnosno stručne službe;
- mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova;
- poslovi koordinatora u fazi izrade i u fazi izvođenja projekta;
- novčane kazne za prekršaj investitora, za prekršaj koordinatora za izradu projekta i za prekršaj koordinatora za izvođenje radova.

➤ ODREĐIVANJE KOORDINATORA ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE

Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača radova.

Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

➤ POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA KOORDINATORE ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU

➤ ODGOVORNOST INVESTITORA

PLAN MJERA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

Poslodavac je dužan da obezbijedi da se izvrše izmjene ili dopune plana mjera zaštite i zdravlja na radu ukoliko nastupe okolnosti (razlozi) koji utiču na sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu, i to najkasnije pet dana prije početka obavljanja radova.

Pod okolnostima (razlozima) podrazumijevaju se, naročito:

- promjena Glavnog projekta,
- promjena tehnologije građenja (izvođenja radova),
- ako planom mjera zaštite i zdravlja na radu nijesu obuhvaćeni radovi koji planiraju da se izvode tokom građenja objekta,
- zahtjev koordinatora u fazi izvođenja radova,
- na zahtjev Inspektora.

Svi poslodavci na gradilištu su dužni da se upoznaju sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno njegovim izmjenama i dopunama.

ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU KOD POSLODAVCA

Obavljanje stručnih poslova

- Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu sužbu za poslove zaštite i zdravlja na radu.
- Stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu je lice koje ima visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog i drugog odgovarajućeg smjera, godinu dana radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za poslove zaštite i zdravlja na radu u odgovarajućoj djelatnosti, koje poslodavac odredi u pisanoj formi.
- Poslodavac je dužan da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova, ako obavljanje tih poslova zbog nedovoljnog broja stručnih lica iz reda svojih zaposlenih, ne može da organizuje na način propisan stavom 1 ovog člana.
- Stručna služba odnosno, stručno lice ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce.

FAZA IZRADE PROJEKTA

- Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi pripreme i izrade projekta
- Poslovi koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta

FAZA IZVOĐENJA RADOVA

- Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi izvođenja radova
- Poslovi koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova

PLANIRANE AKTIVNOSTI MRSS U NORMATIVNOM DIJELU U 2018. GODINI (Program rada Vlade CG, PPCG 2017-2018, AP 19)

- **IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU**, u cilju potpunog usklađivanja sa Direktivom Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu i usaglašavanjem sa Direktivom vijeća 92/57/EEZ o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uslova na privremenim ili pokretnim gradilištima, što je novina u ovoj oblasti u Crnoj Gori.
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o zaštiti i zdravlju na radu od rizika izloženosti hemijskim materijama*, 2018/II;
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti kancerogenim ili mutagenim materijama *, 2018/II;
- Pravilnik o polaganju ispita za koordinatora zaštite i zdravlja na radu u fazi izrade projekta i koordinatora zaštite i zdravlja na radu u fazi izvođenja radova*, 2018/III; i
- Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu na privremenim i pokretnim gradilištima* 2018/IV

KRIVIČNI ZAKONIK CRNE GORE ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 70/03, 13/04, 47/06, Sl. list CG", br. 40/08, 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 58/15 i 44/17)

Povreda prava iz rada - Član 224 stav 1

(1) Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa, kolektivnih ugovora i drugih opštih akata o pravima iz rada i o posebnoj zaštiti na radu omladine, žena i lica sa invaliditetom i time drugom uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine

Nepreduzimanje mjera zaštite na radu - Član 232

Lice odgovorno za preduzimanje mjera zaštite na radu koje se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o mjerama zaštite na radu usljed čega može nastupiti opasnost za život ili zdravlje zaposlenih,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Ako izrekne uslovnu osudu, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku postupi po propisima o mjerama zaštite na radu.

HVALA NA PAŽNJI!

Danijela Šuković
danijela.sukovic@mrs.gov.me

Podgorica, 26. april 2018. godine